

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2002

Julkaistu Helsingissä 15 päivänä elokuuta 2002

N:o 682—699

SISÄLLYS

N:o		Sivu
682	Laki kansaneläkelain muuttamisesta	3563
683	Laki perhe-eläkelain muuttamisesta	3568
684	Laki eläkkeensaajien asumistukilain muuttamisesta	3570
685	Laki rintamasotilaseläkelain 17 §:n muuttamisesta	3572
686	Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain 10 §:n muuttamisesta	3573
687	Laki lapsen hoitotuesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	3574
688	Laki vammaistukilain 8 §:n muuttamisesta	3575
689	Laki asumistukilain muuttamisesta	3576
690	Laki sotilasavustuslain muuttamisesta	3578
691	Laki opintotukilain muuttamisesta	3580
692	Laki lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta	3583
693	Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta	3584
694	Laki lapsilisälain muuttamisesta	3587
695	Laki äitiysavustuslain muuttamisesta	3589
696	Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta	3591
697	Laki kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta	3595
698	Laki kuntoutusrahalain muuttamisesta	3599
699	Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta	3602

N:o 682

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 69 ja 83 §, sellaisina kuin ne ovat 69 § laissa 827/1996 sekä 83 § laissa 103/1982, 886/1994, 116/1995 ja 827/1996,

muutetaan 35 §:n 1 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 79 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 35 §:n 1 momentti mainitussa laissa 827/1996, 42 §:n 1 momentti laissa 738/1989 ja 79 §:n 3 momentti laissa 1250/1989, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a luku seuraavasti:

35 §

Tämän lain mukaista etuutta haetaan Kansaneläkelaitokselta. Hakemuksessa on ilmoitettava ne tiedot, jotka etuutta myönnettäessä on lain mukaan otettava huomioon. Valtio-

neuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, mitä tietoja hakemuksessa on ilmoitettava.

HE 9/2002
StVM 16/2002
EV 96/2002

42 §

Rangaistuksen täytäntöönpanoa varten rangaistuslaitoksessa tai vaarallisten rikossenuusijain eristämisestä annetun lain (317/1953) 1 §:ssä tarkoitetussa pakkolaitoksessa olevan eläkkeensaajan eläkkeen maksaminen keskeytetään sen jälkeen, kun vankeusrangaistusta tai sen ohella suoritettavaa sakon muuntorangaistusta on suoritettu kolme kuukautta. Jos rangaistuksen täytäntöönpanoa välittömästi edeltänyt tutkintavankeusaika vähennetään rangaistuksesta, eläkkeen maksaminen keskeytetään vastaavasti, kun rangaistuksen täytäntöönpanon ja vähennyksen yhteenlaskettu aika on kestänyt kolme kuukautta, aikaisintaan kuitenkin rangaistuksen suorittamisen laskettua alkamisajankohtaa seuraavan kuukauden alusta.

4 a luku

Tietojen saaminen ja luovutus

46 a §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada sen toimeenpantaviksi säädettyjen etuuksien hoitamista varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä:

1) väestörekisteriviranomaisilta väestötietolain (507/1993) 4 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua välttämättömiä tietoja ja niissä tapahtuneet muutokset;

2) ulkomaalaisvirastolta sen rekisterissä olevien Suomeen muuttaneiden ulkomaalaisten ja heidän perheenjäsentensä tunnistetiedot sekä perheoikeudellista asemaa ja oleskelulupaa koskevat tiedot sekä mainituissa tiedoissa tapahtuneet muutokset;

3) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta tiedot eläke- ja korvauspäätöksistä ja eläkkeen tai korvauksen määrän muuttumisesta; tällaisia tietoja ovat henkilöllisyystiedot, eläke- ja korvauslaji, määräytymisperusteet, korotusperuste sekä määrä ja aika, jolta eläkettä tai korvausta maksetaan; tietoa ei kuitenkaan tarvitse antaa indeksitarkistuksesta, joka perustuu työntekijäin eläkelain 9 §:ään;

4) eläketurvakeskukselta tiedot henkilön kuulumisesta Suomea sitovan valtioiden välisen sopimuksen perusteella Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin;

5) koulutus- ja erorahastolta aikuiskoulutustukea hakeneiden henkilöllisyystiedot ja yksilöintiä koskevat tiedot sekä heitä koskevien aikuiskoulutustukiratkaisujen laatua, tuen myöntöaikaa ja tuen määrää koskevat tiedot sekä mainituissa tiedoissa tapahtuneet muutokset.

Kansaneläkelaitoksella on lisäksi vuosittain oikeus saada sen toimeenpantaviksi säädettyjen etuuksien hoitamista varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä verohallinnon viranomaisilta tiedot ansio- ja pääomatuloista, tulonhankkimisvähennyksistä, luonnollisista vähennyksistä, metsäntuottoperusteista ja varallisuudesta ja erikseen tiedot asunto-osakeista ja kiinteistöistä verotusarvoineen sekä muut verohallinnon viranomaisten hallussa olevat etuuksia varten välttämättömät tiedot.

46 b §

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan eläkkeen tai etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;

3) potilasvakuutus- ja liikennevakuutuskeskukselta;

4) työnantajalta ja työttömyyskassalta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä eläkkeen tai etuuden ratkaisemista varten lääkäritä tai muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettua ammattihenkilöltä

sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä tai sosiaalipalvelun tuottajalta tai muulta hoitolaitokselta lausunto ja välttämättömät tiedot etuuden hakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei eläkkeen- tai etuuden hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada 1 momentissa sekä 46 a §:ssä mainitut tiedot maksutta. Jos 46 a §:ssä mainitut tiedot tarvitaan tietyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, on kustannukset kuitenkin korvattava. Lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulla ammattihenkilöllä tai sosiaalipalvelun tuottajalla on oikeus saada 2 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden perusteella antamistaan lausunnoista kohtuullinen palkkio.

46 c §

Eläketurvakeskuksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisien etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot arvioidun työeläkkeen määrästä työkyvyttömyyseläkkeen hakemusmenettelyä varten sekä 65 vuotta täyttävistä henkilöistä henkilötunnus, työeläkkeen hakemisaika sekä työeläkelaitosta koskevat tiedot vanhuuseläkeilmoituksen lähettämistä varten.

Tämän lain 42 a §:ssä tarkoitettulla laitoksella ja sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitettulla toimielimellä on 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle tiedot etuuden saajan joutumisesta laitoshoittoon ja hoidon päättymisestä. Tiedot on annettava sellaisesta hoidosta, jonka voidaan arvioida kestävän vähintään kolme kuukautta tai joka on kestänyt kaksi kuukautta ja jatkuu edelleen.

Rangaistuslaitoksella ja vaarallisten rikossenuusijain eristämisestä annetun lain 1 §:ssä tarkoitettulla pakkolaitoksella on 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä. Tiedot on annettava eläkkeensaajasta, joka on alkanut suorittaa yli

kolme kuukautta kestävästä vankeusrangaistuksesta tai sen ohella suoritettavaa sakon muuntorangaistusta sekä hänen joutumisestaan pakkolaitokseen, jossa olo kestää yli kolme kuukautta. Tiedot on annettava myös silloin, kun rangaistuksen täytäntöönpanoa välittömästi edeltänyt tutkintavankeusaika vähennetään rangaistuksesta ja vähennyksen ja rangaistuksen täytäntöönpanon yhteenlaskettu aika on yli kolme kuukautta. Työttömyyseläkettä saavaa henkilöä koskeva ilmoitus on tehtävä heti, kun hänet otetaan rangaistus- tai pakkolaitokseen.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada tässä pykälässä mainitut tiedot maksutta.

46 d §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta 42 a §:ssä tarkoitettua neuvottelumenettelyä varten asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot toimintayksikön toiminnasta, tiloista, henkilökunnan määrästä, annetun hoidon sisällöstä, laadusta ja määrästä, hoidosta tehdystä sopimuksesta ja hoidosta maksettavasta korvauksesta. Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassapidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista kunnan sosiaali- ja terveystoimen viranomaisilta tai laitoksilta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä. Mitä edellä säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada salassa pidettäviä tietoja, koskee myös sosiaali- ja terveystoimen ministeriötä.

46 e §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

1) eläketurvakeskukselle, eläke- ja vakuutuslaitokselle tai muulle eläkkeen tai korvauksen myöntäjälle tai maksajalle välttämättömät tiedot kansaneläkelain mukaisista eläkepäätöksistä niiden hoitamien etuuksien täytäntöönpanoa varten;

2) eläketurvakeskukselle ja eläkelaitoksille sekä Suomen kanssa sosiaaliturvasopimuksen solmineiden ja Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 piiriin kuuluvien maiden viranomaisille ja laitoksille välttämättömiä tietoja sosiaaliturvasopimusten ja edellä mainitun asetuksen täytäntöönpanoa sekä niiden hoitamien muiden sosiaalietuuksien täytäntöönpanoa varten.

46 f §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

46 g §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus antaa salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä 46 a §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdan perusteella saatuja tietoja edelleen sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada tiedot lain perusteella.

46 h §

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus mainitussa momentissa säädetyn edellytyksin avata tekninen käyttöyhteys rekisteriensä salassapidettäviin tietoihin, jotka sillä on oikeus tämän lain 46 e, 46 g ja 79 §:n perusteella antaa mainituissa pykälissä tarkoitetuille tiedonsaajille.

Mitä tässä pykälässä säädetään teknisen käyttöyhteyden avaamisesta ja tietojen antamisesta sen avulla, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada teknisen käyttöyhteyden avulla salassapidettäviä henkilötietoja, jotka on mainittu edellä 46 a §:ssä, 46 b §:n 1 momentissa sekä 46 b §:n 2 momentissa siltä osin kuin se koskee potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 §:n 4 kohdan mukaista terveydenhuollon toimintayksikköä tai sosiaalipalvelun tuottajaa tai muuta hoi-

tolaitosta. Sama koskee salassapidettäviä tietoja, jotka on mainittu 46 c ja 46 d §:ssä.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

46 i §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa ministeriölle, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta tai korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista ja korvauksista ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatoimintaa varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteen esittämisestä varten. Terveystietoa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei saa kuitenkaan luovuttaa.

46 j §

Kansaneläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

79 §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä asianomaisen viranomaisen pyynnöstä luovuttaa ulosottoa varten tiedot tämän lain mukaisten etuuksien

määristä, ei kuitenkaan niistä etuuksista, joita ei oteta huomioon ulosottolain (37/1895) 4 luvun 7 §:ssä tarkoitettua suojaosuutta laskettaessa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa tiedossaan olevat muut eläkeitä ja muita sosiaalietuuksia maksavat laitokset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä loka-kuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 7 päivänä joulukuuta 1956 annetun kansaneläkeasetuksen (594/1956) 61, 62, 62 a, 68 ja 70—74 §, sellaisina kuin niistä ovat 61 § asetuksessa 859/1989, 62 § asetuksessa 743/1982, 62 a § asetuksessa 418/1995 sekä 70 § asetuksissa 885/1982 ja 1138/2001.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 683

Laki**perhe-eläkelain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 15 b §:n 3 momentin 12 kohta, 37 §:n 1 momentti ja 38 §, sellaisina kuin ne ovat 15 b §:n 3 momentin 12 kohta laissa 916/1998, 37 §:n 1 momentti laissa 1369/1999 ja 38 § laissa 828/1996, sekä *lisätään* 15 b §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 54/1985 ja 982/1996 sekä mainitussa laissa 916/1998, uusi 9 a kohta seuraavasti:

15 b §

—————
 Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta (*etuoi-
 ketut tulot*):
 —————

9 a) työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista ylläpitokorvausta tai muuta vastaavaa ylläpitokorvausta;

12) ulkomailta maksettavaa eläkettä ja korvausta, jos Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista niin johtuu, sekä 2—5, 7—9, 9 a ja 11 kohdassa etuoikeutetuksi tuloksi säädettyjä etuuksia vastaavia ulkomailta maksettavia etuuksia.
 —————

37 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin, mitä kansaneläkelain (347/1956) 35, 37—39, 39 b, 40—42, 43 ja 44 §:ssä, 45 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 46 ja 46 b §:ssä, 46 c §:n 2—4 momentissa, 46

d—46 f, 46 i, 46 j, 67, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 79—82, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä säädetään. Jos lapseneläkkeen saaja ei ole ennen eläkkeen alkamista asunut Suomessa kansaneläkelain 41 §:ssä edellytettyä 10 vuoden aikaa, eläke voidaan ulkomailla asumisen estämättä maksaa, jos lapsen huoltaja täyttää asumisvaatimuksen.
 —————

38 §

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä sen lisäksi, mitä muutoin tässä laissa säädetään, maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot:

1) oppilaitoksilta 8 §:n 1 momentissa sekä 20 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa lapseneläkettä saavan lapsen opiskelusta tai ammatillisesta koulutuksesta;

2) työpaikkakassoilta;

3) rahalaitoksilta koskien eläkkeenhakijaa tai -saajaa sekä kuolinpesää, jossa hän on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen; pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla mainitussa momentissa säädettyin edellytyksin 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetun perhe-eläkeasetuksen (449/1969) 4 ja 5 §, sellaisena kuin niistä on 5 § asetuksessa 539/1990.

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 684

Laki

eläkkeensaajien asumistukilain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetun eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) 10 §:n 2 momentti ja 14 §, sellaisina kuin ne ovat 10 §:n 2 momentti laissa 887/1994 ja 14 § laeissa 830/1996 ja 725/2001, sekä *lisätään* 6 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 112/1982, 56/1985, 590/1986, 127/1988, 473/1991, 985/1994, 981/1996, 915/1998 ja 1421/2001, uusi 5 a kohta sekä lakiin uusi 13 a—13 c § seuraavasti:

6 §

—————
 Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta (*etuoikeudet tulot*):
 —————

5 a) työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista ylläpitokorvausta tai muuta vastaavaa ylläpitokorvausta;
 —————

10 §

—————
 Muutoin muutoksenhaussa noudatetaan soveltuvin osin, mitä kansaneläkelain 8 luvussa säädetään. Lainvoimaisen asumistukipäätöksen poistamista koskevan esityksen tai hakemuksen tutkii kansaneläkelain 74 §:n 1 momentissa mainittu vakuutusosoikeus, jos päätöksen poistamista esitetään samanaikaisesti kuin kansaneläke- tai leskeneläkepäätöksen poistamista. Muussa tapauksessa esityksen tai

hakemuksen asumistukipäätöksen poistamisesta tutkii tarkastuslautakunta, joka voi, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen tai määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

13 a §

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot:

- 1) vuokranantajalta sekä asunto-osake- tai kiinteistöyhtiöltä;
- 2) työpaikkakassoilta;
- 3) rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa, hänen puolisoaan sekä kuolinpesää, jossa asumistuenhakija tai -saaja tai hänen puolisonsa on osakkaana, jollei riittäviä

tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyttä tai luotettavuutta eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen; pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

13 b §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta asumistuen täytäntöönpanoa varten väestökisteriviranomaisilta tarpeelliset rakennus- ja huoneistotiedot ja niissä tapahtuneet muutokset.

13 c §

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus saada mainitussa momentissa säädettyin edellytyksin teknisen käyttöyhteyden avulla 13 a §:n 1 ja 2 kohdassa ja 13 b §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen

käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

14 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin, mitä kansaneläkelain 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40, 42, 43, 43 a ja 44 §:ssä, 45 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 46 ja 46 b §:ssä, 46 c §:n 2—4 momentissa, 46 d, 46 f, 46 i, 46 j, 67, 74 b ja 74 c §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—82, 84—86 ja 88 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 27 päivänä heinäkuuta 1979 annetun eläkkeensaajien asumistukiasetuksen (642/1979) 2, 8 ja 9 §, sellaisena kuin niistä on 8 § asetuksessa 1218/1996.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 685

L a k i

rintamasotilaseläkelain 17 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkelain (119/1977) 17 §, sellaisena kuin se on laeissa 829/1996 ja 727/2001, seuraavasti:

17 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40—42, 43, 44—46, 46 b, 46 c, 46 f, 46 j, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 79—82, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään. Ylimääräistä rintamalisää määrättäessä noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 26 §:n 7 momentissa säädetään.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada rintamalisäoikeuden selvittämistä varten maksutta sotilasviranomaiselta, veteraanitun-

nuslautakunnalta ja Sota-arkistolta tiedot 9 §:ssä tarkoitetuista tunnuksista ja todistuksista. Sama oikeus on myös tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä loka-kuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 18 päivänä maaliskuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkeasetuksen (271/1977) 6 § ja 7 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 § asetuksessa 681/1986 ja 7 §:n 2 momentti asetuksessa 495/1988.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 686

L a k i

ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaille maksettavasta rintamalisästä 25 päivänä marraskuuta 1988 annetun lain (988/1988) 10 §, sellaisena kuin se on laissa 728/2001, seuraavasti:

10 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin, mitä kansaneläkelain 35 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 37, 40, 46 b, 46 f, 46 j, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 79, 81, 82, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Rintamalisän hakemista varten henkilön on toimitettava Kansaneläkelaitokselle virkatodistus tai muu vastaava selvitys.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada rintamalisäoikeuden selvittämistä varten so-

tilasviranomaiselta, veteraanitunnuslautakunnalta ja Sota-arkistolta tiedot 1 §:ssä tarkoitetuista tunnuksista ja todistuksesta. Sama oikeus on myös tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan ulkomaille maksettavasta rintamalisästä 10 päivänä maaliskuuta 1989 annetun asetuksen (241/1989) 3, 6 ja 7 §, sellaisena kuin niistä on 6 § osaksi asetuksessa 1217/1996.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 687

L a k i

lapsen hoitotuesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsen hoitotuesta 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetun lain (444/1969) 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 730/2001, seuraavasti:

9 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—39, 39 b ja 40 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 46 b—46 d, 46 f, 46 j ja 67 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—82, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan lapsen hoitotuesta 10 päivänä lokakuuta 1969 annetun asetuksen (632/1969) 4—6 §, sellaisena kuin niistä on 5 § asetuksessa 990/1988.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 688

L a k i

vammaistukilain 8 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1988 annetun vammaistukilain (124/1988) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 1060/2001, seuraavasti:

8 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 1 d, 23, 35—39, 39 b, 40, 42, 43 ja 44 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 46 b—46 d, 46 f, 46 i, 46 j ja 67 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—82, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään, vii-

meksi mainitun lain osalta ei kuitenkaan 2 §:n 3 momentissa mainittua rahamäärää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 18 päivänä marraskuuta 1988 annetun vammaistukiasetuksen (989/1988) 7 ja 8 §.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Majja Perho*

N:o 689

L a k i**asumistukilain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä kesäkuuta 1975 annetun asumistukilain (408/1975) 25 §, sellaisena kuin se on laeissa 755/1993 ja 1032/1997, sekä
lisätään lakiin siitä lailla 623/1999 kumotun 25 a §:n tilalle uusi 25 a § ja lakiin uusi 25 b—25 e § seuraavasti:

25 §

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi tai muun tämän lain mukaisen yksittäisen tehtävän täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;
- 3) potilasvakuutus- ja liikennevakuutuskeskukselta;
- 4) työnantajalta, työttömyyskassalta ja työpaikkakassalta;
- 5) vuokranantajalta sekä asunto-osake- tai kiinteistöyhtiöltä;
- 6) potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalvelun tuottajalta ja muulta hoitolaitokselta.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa tai muita ruokakuntaan kuuluvia sekä kuolinpesää, jossa asumistuenhakija tai -saaja tai muu ruokakuntaan kuuluva on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyttä tai luotettavuutta eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

25 a §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta asumistuen täytäntöönpanoa varten:

- 1) väestörekisteriviranomaisilta tarpeelliset

rakennus- ja huoneistotiedot ja niissä tapahtuneet muutokset;

2) rangaistuslaitoksilta ja vaarallisten rikoksenuusijain eristämistä annetun lain (317/1953) 1 §:ssä tarkoitetuilta pakkolaitoksilta tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä.

25 b §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

25 c §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta tai korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista ja korvauksista ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten,

sekä poliisi- ja syyttäväviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten. Terveystilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei saa kuitenkaan luovuttaa.

25 d §

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus saada mainitussa momentissa säädettyin edellytyksin teknisen käyttöyhteyden avulla 25 §:n 1 momentissa ja 25 a §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

25 e §

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä loka-kuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 12 päivänä marraskuuta 1993 annetun asumistukiasetuksen (949/1993) 4 §.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 690

L a k i**sotilasavustuslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä elokuuta 1993 annetun sotilasavustuslain (781/1993) 22 §:n 2 ja 3 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 22 a—22 e § seuraavasti:

22 a §

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi tai muun tämän lain mukaisen yksittäisen tehtävän täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;
- 3) potilasvakuutus- ja liikennevakuutuskeskukselta;
- 4) työnantajalta, työttömyyskassalta ja työpaikkakassalta;
- 5) vuokranantajalta sekä asunto-osake- tai kiinteistöyhtiöltä;
- 6) potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta

terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalvelun tuottajalta ja muulta hoitolaitokselta.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tietojen saamista koskevien säännösten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien avustuksenhakijaa ja hänen 4 §:ssä tarkoitettua perheenjäsentään sekä kuolinpesää, jossa joku heistä on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tietojen saamista koskevien säännösten estämättä maksutta sotilasavustuksen täytäntöönpanoa varten rangaistuslaitoksilta ja vaarallisten rikok-

senuusijain eristämisestä annetun lain (317/1953) 1 §:ssä tarkoitetuilta pakkolaitoksilta tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä.

22 b §

Tietojen käyttö

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

22 c §

Tietojen oma-aloitteinen luovuttaminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta tai korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista ja korvauksista ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten,

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

sekä poliisi- ja syyttäväviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten. Terveystilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei saa kuitenkaan luovuttaa.

22 d §

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus saada mainitussa momentissa säädettyin edellytyksin teknisen käyttöyhteyden avulla 22 a §:n 1 momentissa tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

22 e §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokuuta 2002.

N:o 691

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 25 a §:n 2 momentti, 41 §, 42 §:n 1 momentti ja 44 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 25 a §:n 2 momentti laissa 457/1997 ja 41 § osaksi laeissa 1318/1995 ja 734/2001 sekä 42 §:n 1 momentti mainitussa laissa 1318/1995, sekä *lisätään* 32 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 305/1999, uusi 5 momentti, lakiin uusi 41 a—41 d §, lakiin siitä lailla 623/1999 kumotun 43 §:n tilalle uusi 43 § sekä lakiin uusi 43 a ja 43 b § seuraavasti:

25 a §

Opintotuen tarkistaminen ilman hakemusta

Asumislisää voidaan tarkistaa vuokran muutoksen perusteella ilman hakemusta 41 b §:n 3 kohdassa mainittujen tietojen perusteella kyseessä olevassa lainkohdassa tarkoitetuissa opiskelija-asuntoloissa asuvien asumislisän saajien osalta.

32 §

Opintotuen muutoksenhakulautakunta

Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka opintotuen muutoksenhakulautakunta määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa.

41 §

Opiskelijan ilmoitusvelvollisuus

Opintotukea hakiessaan opiskelijan tulee ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle ja tämän lain

9 §:ssä tarkoitetulle opintotukilautakunnalle opintotuen myöntämiseksi tarvittavat tiedot. Opintotukea saavan opiskelijan tulee ilmoittaa opintojen päättymisestä tai keskeyttämisestä, oppilaitoksen vaihtumisesta, asumisolosuhteiden muutoksista sekä lisäksi muista opintotukietuuteen vaikuttavista muutoksista.

41 a §

Tietojen saaminen pyynnöstä

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi tai muun tämän lain mukaisen yksittäisen tehtävän täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta ja muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;
- 3) potilasvakuutus- ja liikennevakuutuskeskukselta;
- 4) työttömyyskassalta ja työnantajalta;
- 5) oppilaitokselta;
- 6) vuokranantajalta.

41 b §

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta opintotuen täytäntöönpanoa varten:

1) opetushallitukselta ja korkeakouluilta opiskelijavalinnoissa hyväksytyksi tulleiden sekä opetushallitukselta opiskelupaikan vastaanottaneiden henkilöiden tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot sekä oppilaitosta ja opintolinjaa tai koulutusohjelmaa koskevat tiedot;

2) työvoimaviranomaisilta työvoimapolitiitiseen aikuiskoulutukseen hyväksytyjen henkilöiden tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot;

3) kunnan, säätiön tai yleishyödyllisen yhteisön ylläpitämiltä opiskelija-asuntoloilta asuntoloiden ylläpitäjien kanssa erillisessä sopimuksessa sovittavalla tavalla opiskelija-asunnoissa asuvien tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot sekä vuokra- ja asumisaikatiedot;

4) oppilaitokselta lukukauden aikana läsnäoleviksi ilmoittautuneiden opiskelijoiden tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot sekä tiedot opintojen päätoimisuudesta ja edistymisestä;

5) rahalaitoksilta lainansääjittain yksilöidyt tiedot nostettujen, valtion takaamien opintolainojen määrästä ja koroista siten kuin Kansaneläkelaitos määrää;

6) apurahan myöntäjältä tai maksajalta tiedot myönneistä apurahoista;

7) rangaistuslaitoksilta ja vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annetun lain (317/1953) 1 §:ssä tarkoitetuilta pakkolaitoksilta tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä.

41 c §

Opintotukilautakuntien tiedonsaantioikeus

Tämän lain 9 §:n 3 momentissa tarkoitetun sopimuksen nojalla opintotukitehtäviä hoitavilla henkilöillä on oikeus käyttää salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien käsittelyssä välttämättömiä Kansaneläkelaitoksen saamia tietoja.

Edellä mainituilla opintotukitehtäviä hoitavilla henkilöillä on myös oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä nimettyä henkilöä koskevat tämän lain mukaisten etuuksien käsittelyä varten välttämättömät tiedot maksutta tämän lain 41 a §:ssä tarkoitetuilta viranomaisilta ja muilta tahoilta.

41 d §

Tietojen luovuttaminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä luovuttaa:

1) rahalaitoksille tiedot opintotuen saajista 34 §:n mukaisen koron lisäämiseksi opintolainaan sekä opintotukilain (28/1972) nojalla myönnettyjen lainojen osalta tiedot opintojen päättymisestä ja korkotuen ennalleen palauttamisesta;

2) Pohjoismaiden opintotukiviranomaisille tiedot näiden maiden kansalaisten sekä näissä maissa opiskelevien Suomen kansalaisten Suomesta saamista opintotuista.

42 §

Tietojen käyttö

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

43 §

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus mainitussa momentissa säädettyin edellytyksin avata tekninen käyttöyhteys 44 §:ssä tarkoitetuille tiedonsaajille rekisteriensä sellaisiin tietoihin, jotka Kansaneläkelaitos saa antaa mainittujen säännösten perusteella.

Mitä tässä pykälässä säädetään tietojen

luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada 41 a ja 41 b §:ssä tarkoitettuja tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

43 a §

Tietojen oma-aloitteinen luovuttaminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta tai korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista ja korvauksista ja näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäväviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten. Terveystilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on

tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei saa kuitenkaan luovuttaa.

43 b §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

44 §

Ulosmittaus- ja siirtokielto

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä asianomaisen viranomaisen pyynnöstä luovuttaa ulosottoa varten tiedot tämän lain mukaisten etuuksien määrästä, ei kuitenkaan niistä etuuksista, joita ei oteta huomioon ulosottolain (37/1895) 4 luvun 7 §:ssä tarkoitettua suojaosuutta laskettaessa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa tiedossaan olevat muut eläkkeitä ja muita sosiaalietuuksia maksavat laitokset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä loka-kuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 8 päivänä huhtikuuta 1994 annetun opintotukiasetuksen (260/1994) 10 §:n 2 momentti sekä 18 ja 22 §, sellaisena kuin niistä on 22 § asetuksessa 401/1998.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 692

L a k i

**lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain
14 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta 10 päivänä tammikuuta 1997 annetun lain (48/1997) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 344/2001, seuraavasti:

14 §

Viittaussäännös

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvien osin, mitä opintotukilaissa (65/1994) säädetään opintotuen toimeenpanosta, tarkistamisesta ja keskeyttämisestä, takaisinperinnästä, itseoikaisusta, lainvoimaisen päätöksen oikaisemisesta, tietojen saamisesta, käytöstä, luovuttamisesta, ulosmittaus-

ja siirtokiellosta sekä rahoituksesta. Lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevan esityksen tai hakemuksen ratkaisee kuitenkin opintotukilain 31 §:n 1 momentissa mainitun vakuutusosoikeuden sijasta opintotuen muutoksenhakulautakunta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2002.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 693

L a k i**lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 26 ja 27 §,
muutetaan 23 ja 24 § sekä
lisätään lakiin uusi 23 a ja 24 a—24 c § seuraavasti:

23 §

Tietojenantovelvollisuus

Tuen hakijan ja hakijan osoittaman tuen saajan tulee ilmoittaa Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolle Kansaneläkelaitoksen määräämällä tavalla tuen myöntämiseksi tarvittavat tiedot. Tuen hakijan ja saajan tulee myös ilmoittaa kaikista tukeen vaikuttavista muutoksista.

Kunnan on ilmoitettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta Kansaneläkelaitokselle, jos tukeen oikeutettu lapsi saa lasten päivähoidosta annetun lain 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun päivähoitopaikan, jos tällainen hoito lakkaa tai jos kunnan tiedossa on, että lapsi on tämän lain 19 §:ssä tarkoitettussa laitospäivähoitopaikassa tai on muuttanut toiseen kuntaan, sekä muista mahdollisista tiedossaan olevista tuen maksamiseen tai määrään vaikuttavista seikoista.

Lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetun työsuhteisen hoidon tuottajan on annettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta 16 §:n 2 momentissa tarkoitetulle kunnan toimielimelle siinä tarkoitettua hyväksyntää varten tarvittavat tiedot.

23 a §

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi tai muun tämän lain mukaisen yksittäisen tehtävän täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;
- 3) potilasvakuutus- ja liikennevakuutuskeskukselta;
- 4) työnantajalta, työttömyyskassalta ja työpaikkakassalta;
- 5) vuokranantajalta sekä asunto-osake- tai kiinteistöyhtiöltä;
- 6) potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalvelun tuottajalta ja muulta hoitolaitokselta.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten

ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien tuen hakijaa tai saajaa ja hänen 6 §:n 1 momentin perusteella määräytyvää perheenjäsentään sekä kuolinpesää, jossa joku heistä on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyttä tai luotettavuutta eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

24 §

Tietojen luovuttaminen ja käyttäminen eräissä tapauksissa

Tuen maksamisen yhteydessä Kansaneläkelaitos lähettää kunnalle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta tiedot sinä kuukautena tuen piirissä olevista lapsista sekä tukeen oikeutetuista ja tukea saavista henkilöistä, yhteisöistä ja yhtymistä ja näille maksettavien tukien määrästä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamiaan tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

24 a §

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus mainitussa momentissa säädettyin edellytyksin avata tekninen käyttöyhteys 23 ja 24 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tiedonsaajille rekisteriensä sellaisiin tietoihin, jotka Kansaneläkelaitos saa antaa mainittujen säännösten perusteella.

Mitä tässä pykälässä säädetään tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

24 b §

Tietojen oma-aloitteinen luovuttaminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa ministeriöille, verohallinnolle ja lakisäateistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta tai korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista ja korvauksista ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäväviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten. Terveystilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei saa kuitenkaan luovuttaa.

24 c §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan

3586

N:o 693

hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmu-
kaisesti luovuttaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä loka-
kuuta 2002.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 694

L a k i**lapsilisälain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä elokuuta 1992 annetun lapsilisälain (796/1992) 16 §:n 2, 3 ja 4 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 16 a ja 16 b § seuraavasti:

16 §

Tietojenantovelvollisuus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

2) potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalvelun tuottajalta ja muulta hoitolaitokselta.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamiaan tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain

mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

Kunnan on ilmoitettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Kansaneläkelaitokselle, jos sen tiedossa on, että lapsi on 11 §:ssä tarkoitettussa laitospai- tai perhehoidossa tai että lapsi on muuttanut toiseen kuntaan.

16 a §

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla mainitussa momentissa säädetyn edellytyksin 16 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitettuja tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

HE 9/2002
 StVM 16/2002
 EV 96/2002

4 420301/102

16 b §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2002.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 695

Laki**äitiysavustuslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1993 annetun äitiysavustuslain (477/1993) 14 §:n 2 ja 3 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 14 a ja 14 b § seuraavasti:

14 §

Tietojenantovelvollisuus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

2) potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalvelun tuottajalta ja muulta hoitoloitokselta.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen

tehtävien hoitamista varten saamiaan tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

14 a §

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla mainitussa momentissa säädettyin edellytyksin 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

14 b §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2002.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 696

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/1963) 24 §:n 6 momentti, 67 a ja 68 § sekä 69 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat 24 §:n 6 momentti laissa 120/1995, 67 a § laissa 1644/1993, 68 § laeissa 1255/1989 ja 832/1996 sekä mainituissa laissa 120/1995 sekä 69 §:n 1 momentti laissa 329/1997, sekä

lisätään 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 10/1968 ja 32/1985 sekä mainituissa laissa 329/1997, siitä mainitulla lailla 32/1985 kumotun 4 momentin tilalle uusi 4 momentti ja uusi 5 momentti, 52 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 279/1999, uusi 4 momentti, 54 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 566/1988 ja mainituissa laeissa 329/1997 ja 279/1999, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi sekä lakiin uusi 68 a—68 e § seuraavasti:

24 §

Korvausta sairaanhoidosta johtuvista kustannuksista sekä raskaus- ja synnytyskustannuksista tai päivärahaa taikka äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa ei suoriteta siltä ajalta, jonka vakuutettu on vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annetun lain (317/1953) 1 §:n nojalla pakkolaitoksessa.

28 §

Jos työnantaja maksaa vakuutetulle palkkaa siltä ajalta, jolta tällä olisi oikeus saada päivärahaa, erityisäitiysrahaa tai äitiys-, isyys- taikka vanhempainrahaa, työnantajan tulee viipymättä palkan maksettuaan ilmoittaa siitä Kansaneläkelaitoksen toimistoon.

Toimiston on pyynnöstä ilmoitettava va-

kuutetun työnantajalle, miltä ajalta toiselle vanhemmalle on maksettu äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa.

52 §

Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka sosiaalivakuutuslautakunta määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa.

54 §

Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeu-

denkäynnin julkisuudesta annettua lakia. Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka tarkastuslautakunta määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa.

67 a §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus antaa salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä:

1) vakuutetun lääkeostoja koskevia tietoja lääkkeen määränneelle lääkärille, jos asianomainen vakuutettu on Kansaneläkelaitoksen antamasta huomautuksesta huolimatta toistuvasti hankkinut lääkkeitä hänen ja muiden lääkäreiden määräyksillä enemmän kuin sairauden hoito edellyttää;

2) apteekkeille niiden vakuutettujen nimet ja henkilötunnukset, joille lääkekorvausta ei suoriteta 30 a §:ssä tarkoitettua tilitysmenettelyä soveltavien apteekkien välityksellä;

3) terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle sille kuuluvien tehtävien suorittamista varten tiedon lääkäristä, joka toistuvasti on määrännyt lääkkeitä huomattavasti enemmän kuin tässä laissa tarkoitettuun sairauden hoitoon nähden on tarpeellista;

4) 30 a §:ssä tarkoitettua tilitysmenettelyä soveltavalle apteekille teknisen käyttöyhteyden avulla lääkkeen ostotilanteessa henkilön etu- ja sukunimitiedot, tiedon siitä, onko henkilö työpaikkakassan jäsen ja onko hän vakuutettu; jos henkilö on vakuutettu, Kansaneläkelaitos voi lisäksi antaa apteekille tiedon siitä, voiko apteekki luovuttaa lääkkeitä vakuutetulle sairausvakuutuskorvauksen määrällä vähennettyyn hintaan sekä tiedot vakuutetulle myönnettyistä lääkkeiden erityiskorvausoikeuksista, kliinisten ravintovalmisteiden korvausoikeuksista sekä merkittävien ja kalliiden lääkkeiden peruskorvausoikeuksista.

Ennen tietojen luovuttamista Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava vakuutetulle 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisesta tietojen antamisesta.

68 §

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mu-

kaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;

3) potilasvakuutus- ja liikennevakuutuskeskukselta sekä lääkEVahinkovakuutuspoolilta;

4) työnantajalta, työttömyyskassalta ja työpaikkakassalta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä etuuden ratkaisemista varten lääkäriltä tai muulta terveydenhuollon ammattihenkilöstä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettua ammattihenkilöltä sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä tai sosiaalipalvelun tuottajalta tai muulta hoitolaitokselta lausunto ja välttämättömät tiedot etuuden hakijan potilasasiakirjoista, kuntoutukselta, terveydentilasta, hoidosta ja työkyvystä, jollei etuuden hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja, sekä apteekilta selvitykset vakuutetun korvauksen piiriin kuuluvista lääkeostoista tämän lain 30 a §:ssä tarkoitettua suorakorvausmenettelyn toteuttamiseksi.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä maksutta 24 §:ssä tarkoitettua neuvottelumenettelyä varten asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot toimintayksikön toiminnasta, tiloista, henkilökunnan määrästä, annetun hoidon sisällöstä, laadusta ja määrästä, hoidosta tehdystä sopimuksesta ja hoidosta maksettavasta korvauksesta. Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelu-

menettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassapidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeistä ja tuloista kunnan sosiaali- ja terveystoimen viranomaisilta tai laitoksilta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä. Mitä edellä säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada salassa pidettäviä tietoja, koskee myös sosiaali- ja terveystoimen ministeriötä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain 31 §:ssä tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän vakuutetun terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja 31 §:ssä tarkoitettulle lääkärille ja sairaanhoito- tai tutkimuslaitokselle.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada tässä pykälässä mainitut tiedot maksutta. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulla ammattihenkilöllä tai sosiaalipalvelun tuottajalla on kuitenkin oikeus saada 2 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden perusteella antamistaan lausunnoista kohtuullinen palkkio.

68 a §

Sairausvakuutuslain 24 §:ssä tarkoitettulla laitoksella ja sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:ssä tarkoitettulla toimielimellä on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot vakuutetun joutumisesta laitoshoidon ja hoidon päättymisestä.

Rangaistuslaitoksella ja vaarallisten rikossenuusijain eristämisestä annetun lain 1 §:ssä tarkoitettulla pakkolaitoksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän

lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 24 a §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdissa mainitut terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin merkityt tiedot sekä niissä tapahtuneet muutokset lääkäreistä, hammaslääkäreistä, psykologeista, puhe-, toiminta- ja psykoterapeuteista sekä sairausvakuutusasetuksen 5 §:n 1 momentissa mainituista ammattihenkilöistä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada tässä pykälässä mainitut tiedot maksutta. Jos 3 momentissa tarkoitettut tiedot tarvitaan tiettyssä muodossa ja siitä aiheutuu terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle olennaisia lisäkustannuksia, on kustannukset kuitenkin korvattava.

68 b §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

68 c §

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus mainitussa momentissa säädetyn edellytyksin avata tekninen käyttöyhteys henkilörekisteriensä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on oikeus antaa 67 a §:n 1 momentin 2, 3 ja 4 kohdan, 68 §:n 4 momentin ja 69 §:n perusteella mainituissa pykälissä tarkoitetuille tiedon saajille.

Mitä 1 momentissa säädetään teknisen käyttöyhteyden avaamisesta ja tietojen luovuttamisesta, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada teknisen käyttöyhteyden avulla 68 §:n 1—3 momentissa sekä 68 a §:ssä tarkoitettuja salassapidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitet-

tävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

68 d §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta tai korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista ja korvauksista sekä muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisija syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteesenpanoa varten. Terveystilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei saa kuitenkaan luovuttaa.

68 e §

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

69 §

Sairaanhoito-, raskaus- ja synnytyskustannuksista suoritettavaa korvausta ei saa ulosmitata. Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä asianomaisen viranomaisen pyynnöstä luovuttaa ulosottoa varten tiedot tämän lain mukaisten etuuksien määristä, ei kuitenkaan niistä etuuksista, joita ei oteta huomioon ulosottolain (37/1895) 4 luvun 7 §:ssä tarkoitettua suojaosuutta laskettaessa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa tiedossaan olevat muut eläkkeitä ja muita sosiaalietuuksia maksavat laitokset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 1 päivänä marraskuuta 1963 annetun sairausvakuutusasetuksen (473/1963) 13 a §, 18 §:n 6 momentti, 19 §:n 2 ja 3 momentti sekä 24, 45 ja 48 §, sellaisina kuin niistä ovat 13 a § asetuksessa 30/1966, 18 §:n 6 momentti ja 48 § asetuksessa 717/1991, 19 §:n 2 momentti asetuksessa 420/1995 ja 3 momentti asetuksessa 1314/1989 sekä 24 § asetuksessa 1325/1990.

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 697

Laki**kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (610/1991) 4 §, 5 §:n 4 momentti sekä 9 ja 14 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 4 momentti laissa 1064/1994, 9 § osaksi laissa 121/1995 ja 14 § laissa 1374/1999, sekä
lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1064/1994, uusi 5 momentti, 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 333/1997, uusi 4 momentti, lakiin uusi 9 a ja 9 b §, lakiin siitä lailla 623/1999 kumotun 10 §:n tilalle uusi 10 §, 11 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 333/1997, uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 11 a § seuraavasti:

4 §

Muu ammatillinen ja lääkinnällinen kuntoutus

Kansaneläkelaitos voi korvata ja järjestää lisäksi muuta kuin 2 ja 3 §:n mukaista ammatillista tai lääkinnällistä kuntoutusta. Tähän tarkoitukseen on vuosittain käytettävä vähintään rahamäärä, joka vastaa neljää prosenttia vakuutettujen sairausvakuutusmaksuina kertyneestä määrästä. Tähän tarkoitukseen käytettävästä edellä sanottua suuremmasta enimmäisrahamäärästä eduskunta päättää vuosittain valtion tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua rahamäärää voidaan käyttää myös sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta ja sairauksien ehkäisyä koskevaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä tarvittaessa Kansaneläkelai-

toksen yhteistoimintasäätiöitten piiriin kuuluvien kuntoutuslaitosten ja muiden sellaisten laitosten, joita Kansaneläkelaitos on avustanut, perusparannuksesta aiheutuviin menoihin ja näiden laitosten käyttöavustuksiin.

Kansaneläkelaitoksen on vuosittain laadittava 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen varojen käytöstä kolmea seuraavaa kalenterivuotta koskeva suunnitelma. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset suunnitelman sisällöstä

5 §

Hakeminen ja päätöksenteko

Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava tämän lain mukaisesta ammatillista kuntoutusta koskevasta päätöksestä eläketurvakeskukselle.

HE 9/2002
 StVM 16/2002
 EV 96/2002

5 420301/102

Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava tämän lain mukaisesta päätöksestä oppilaitokselle, kuntoutuksen toteuttajalle ja muulle kuntoutujan hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntoutussuunnitelman laatimisesta vastaavalle taholle siltä osin kuin tieto on välttämätön kuntoutuksen toteuttamiseksi.

8 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen 4 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen, joka koskee vakuutetun mahdollisuutta saada muuta kuin lain 2 ja 3 §:n mukaista ammatillista tai lääkinnällistä kuntoutusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

9 §

Tietojen saaminen pyynnöstä

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpääntämiseksi:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;
- 3) potilasvakuutus- ja liikennevakuutuskeskukselta;
- 4) työnantajalta, työttömyyskassalta ja työpaikkakassalta;
- 5) oppilaitokselta.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä etuuden ratkaisemista varten lääkäriltä tai muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tar-

koitetulta ammattihenkilöltä sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelun tuottajalta tai muulta hoitolaitokselta tai muulta kuntoutuksen toteuttajalta lausunto ja välttämättömät tiedot etuuden hakijan potilasasiakirjoista, terveydentilasta, sairaudesta, vammaisuudesta, työ- ja toimintakyvystä sekä hänen hoidostaan ja kuntoutuksesta.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä 3 a §:ssä tarkoitettua neuvottelumenettelyä varten asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot toimintayksikön toiminnasta, tiloista, henkilökunnan määrästä, annetun hoidon sisällöstä, laadusta ja määrästä, hoidosta tehdystä sopimuksesta ja hoidosta maksettavasta korvauksesta. Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus sanotussa neuvottelumenettelyssä saada pyynnöstä käsiteltävän asian ratkaisemiseksi välttämättömiä salassapidettäviä tietoja potilasasiakirjoista, hoidettavan henkilön terveydentilasta, lääkkeitä ja tuloista kunnan sosiaali- ja terveystoimen viranomaisilta tai laitoksilta taikka asianomaiselta valtion tai yksityisen terveydenhuollon toimintayksiköltä. Mitä edellä säädetään Kansaneläkelaitoksen oikeudesta saada salassapidettäviä tietoja, koskee myös sosiaali- ja terveysministeriötä.

Kuntoutuspalvelun tuottaja on sen lisäksi, mitä edellä säädetään, velvollinen salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antamaan Kansaneläkelaitokselle tämän lain mukaisten kuntoutuspalvelujen järjestämistä ja niiden toteutumisen valvontaa ja laadun arviointia varten välttämättömät tiedot.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada tässä pykälässä mainitut tiedot maksettua. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulla ammattihenkilöllä tai sosiaalipalvelun tuottajalla on kuitenkin oikeus saada 2 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden perusteella antamistään lausunnoista kohtuullinen palkkio, ellei palkkio sisälly kuntoutuspalvelusta maksettavaan korvaukseen.

9 a §

Tietojensaantioikeus

Eläkelaitoksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot kuntoutustoimenpiteistä ja niihin liittyvistä etuuksista.

Vakuutuslaitoksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tietojen saamista koskevien säännösten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot tapaturmavakuutus- ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annettujen lakien (625/1991 ja 626/1991) perusteella sekä Valtiokonttorilla tiedot sotilastapaturmalain (1211/1990) ja sotilasvammalain (404/1948) nojalla annetuista kuntoutuksen korvaamista koskevista päätöksistä ja kuntoutustoimenpiteistä.

Edellä 3 a §:ssä tarkoitettulla laitoksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot vakuutetun joutumisesta laitoshoidon.

Terveysturvakeskuksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin merkityt tiedot sekä niissä tapahtuneet muutokset lääkäreistä, psykologeista, puhe-, toiminta- ja psykoterapeuteista, fysioterapeuteista sekä muista keskusrekisteriin merkityistä kuntoutusta antavista ammattihenkilöistä.

Opetusministeriöllä ja opetushallituksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot ammatillisen koulutuksen järjestäjistä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada tässä pykälässä mainitut tiedot maksutta. Jos 4 momentissa tarkoitettut tiedot tarvitaan tiettyssä muodossa ja siitä aiheutuu tervey-

denhuollon oikeusturvakeskukselle olennaisia lisäkustannuksia, on kustannukset kuitenkin korvattava.

9 b §

Tietojen käyttö

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

10 §

Oikeus tietojen luovuttamiseen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien hoitamisessa saamia tietoja kuntoutuksen toteuttajalle, kuntoutusaloitteen tekijälle, kuntoutujan hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntoutussuunnitelman laatimisesta vastaavalle taholle siltä osin kuin ne ovat välttämättömiä kuntoutuksen toteuttamiseksi.

11 §

Ulosmittaus- ja siirtokielto

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä asianomaisen viranomaisen pyynnöstä luovuttaa ulosottoa varten tiedot tämän lain mukaisten etuuksien ja korvausten määristä, ei kuitenkaan niistä etuuksista, joita ei oteta huomioon ulosottoain (37/1895) 4 luvun 7 §:ssä tarkoitettua suojaosuutta laskettaessa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa tiedossaan olevat muut kuntoutusetuuksia maksavat laitokset.

11 a §

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus mainitussa momentissa säädetyn edellytyksin avata tekninen käyttöyhteys henkilörekisteriensä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on oikeus antaa 5 §:n 4 ja 5 momentin, 10 §:n ja 11 §:n 3 momentin perusteella mainituissa pykälissä tarkoitetuille tiedonsaajille.

Mitä 1 momentissa säädetään teknisen käyttöyhteyden avaamisesta ja tietojen luovuttamisesta, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada teknisen käyttöyhteyden avulla 9 ja 9 a §:ssä tarkoitettuja salassapidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvol-

isuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

14 §

Toiminnan järjestäminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—37, 40 ja 44 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 46 i, 46 j, 59, 63, 81, 82, 84—86 ja 88 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä loka-kuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta 23 päivänä elokuuta 1991 annetun asetuksen (1161/1991) 5 ja 6 §, sellaisena kuin niistä on 6 § osaksi asetuksessa 1512/1995.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 698

L a k i**kuntoutusrahalain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun kuntoutusrahalain (611/1991) 26 §, 30 a §:n 2 momentti sekä 34 ja 35 §, sellaisina kuin niistä ovat 26 § osaksi laissa 1065/1994, 30 a §:n 2 momentti laissa 334/1997 ja 35 § laissa 406/1992, sekä *lisätään* 21 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 34 a, 34 b ja 35 a—35 c § seuraavasti:

21 §

Maksaminen työnantajalle

Jos työnantaja maksaa kuntoutuksessa olevalle työntekijälleen palkkaa samalta ajalta, jolta tämä saa kuntoutusrahaa, työnantajan tulee viipymättä palkan maksettuaan ilmoittaa siitä Kansaneläkelaitoksen toimistoon.

26 §

Päätös

Kuntoutusrahaa ja harkinnanvaraista kuntoutusavustusta koskevassa asiassa on annettava kirjallinen päätös. Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa kuntoutusrahaa koskevasta päätöksestä tieto salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä kuntoutuspäätöksen antajalle, oppisopimuskoulutuksen järjestäjälle, oppilaitokselle sekä kuntoutujan työnantajalle siltä osin kuin tieto on välttämätön näiden maksaman palkan tai muun edun vahvistamista tai oikeellisuuden tarkistamista varten.

Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava amatillista kuntoutusta koskevasta päätöksestä ja sen perusteella myönnettävästä kuntoutusrahasta eläketurvakeskukselle.

30 a §

Ulosmittaus- ja siirtokiello

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä asianomaisen viranomaisen pyynnöstä luovuttaa ulosottoa varten tiedot tämän lain mukaisten etuuksien määristä, ei kuitenkaan niistä etuuksista, joita ei oteta huomioon ulosottolain (37/1895) 4 luvun 7 §:ssä tarkoitettua suojaosuutta laskettaessa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa tiedossaan olevat muut eläkkeitä ja muita sosiaalietuuksia maksavat laitokset.

34 §

Tietojen saaminen pyynnöstä

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sito-

vassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpääntämiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;

3) potilasvakuutus- ja liikennevakuutuskeskukselta;

4) työnantajalta, työttömyyskassalta ja työpaikkakassalta;

5) oppilaitokselta, oppisopimuskoulutuksen järjestäjältä sekä koulutus- ja erorahastolta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä etuuden ratkaisemista varten lääkäriltä tai muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetulta ammattihenkilöltä sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelun tuottajalta tai muulta hoitolaitokselta tai muulta kuntoutuksen toteuttajalta lausunto ja välttämättömät tiedot etuuden hakijan potilasasiakirjoista, terveydentilasta, sairaudesta, vammaisuudesta ja työkyvystä sekä hänen hoidostaan ja kuntoutuksestaan ja niihin liittyvistä etuuksista ja korvauksista, jollei etuuden hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada 18 §:n 2 momentin mukaan yhteensovitettavan kuntoutusrahan määräämistä varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien kuntoutusrahan hakijaa tai saajaa sekä kuolinpesää, jossa hän on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta eikä hän ole antanut suostumustaan tietojen saamiseen. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada tässä pykälässä mainitut tiedot maksutta. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettua ammattihenkilöllä tai sosiaalipalvelun tuottajalla on kuitenkin oikeus saada 2 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden perusteella antamistaan lausunnoista kohtuullinen palkkio, ellei palkkio sisälly kuntoutuspalvelusta maksettavaan korvaukseen.

34 a §

Tietojensaantioikeus

Eläkelaitoksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot kuntoutustoimenpiteistä, kuntoutuskorotuksista ja kuntoutusrahoista sekä muista kuntoutukseen liittyvistä korvauksista ja avustuksista.

Rangaistuslaitoksella ja vaarallisten rikossenuusijain eristämisestä annetun lain (317/1953) 1 §:ssä tarkoitettua pakkolaitoksella on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada tässä pykälässä mainitut tiedot maksutta.

34 b §

Tietojen käyttö

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

35 §

Sairausvakuutuslain säännösten noudattaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, on kuntoutusraha-asioissa noudatettava soveltuvin osin, mitä työpaikkakassoista, virka-avusta sekä lomakkeiden vahvistamisesta sairausvakuutuslaissa tai sen nojalla säädetään.

35 a §

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus mainitussa momentissa säädetyn edellytyksin avata tekninen käyttöyhteys henkilörekisteriensä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on oikeus antaa 26 ja 30 a §:n 2 momentin perusteella mainituissa pykälissä tarkoitetuille tiedonsaajille.

Mitä 1 momentissa säädetään teknisen käyttöyhteyden avaamisesta ja tietojen luovuttamisesta, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada teknisen käyttöyhteyden avulla 34 §:n 1 ja 2 momentissa ja 34 a §:ssä tarkoitettuja salassapidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

35 b §

Tietojen oma-aloitteinen luovuttaminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen li-

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

säksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta tai korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista ja korvauksista ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kerta-luonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteesenpanoa varten. Terveystilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei saa kuitenkaan luovuttaa.

35 c §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 7 päivänä kesäkuuta 1991 annetun kuntoutusraha-asetuksen (893/1991) 13—15 §, sellaisena kuin niistä on 14 § asetuksessa 1513/1995.

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

N:o 699

Laki**asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1573/1993) 15 § ja
lisätään lakiin uusi 15 a § seuraavasti:

15 §

Tietojenantovelvollisuus

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain mukaisen yksittäisen tehtävän täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä työnantajalta.

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla mainitussa momentissa säädettyin edellytyksin tässä pykälässä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassapidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

15 a §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2002.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2002

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

HE 9/2002
 StVM 16/2002
 EV 96/2002

N:o 682—699, 5 arkkia